Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

2. posiedzenie 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 29. grudnia 1894.

Treść: Urlopy pp. Skrzyńskiego Zdzisława, Szczepanowskiego, Adama Sapiehy, Madeyskiego, Ziemiałkowskiego i Rappoporta. — Spis petycyj. — Interpelacya p. Kramarczyka i towarzyszy w sprawie soli bydlęcej. — Wybór 4 sekretarzy, 4 kwestorów i 12 rewidentów. — Wybór komisyi budżetowej z 18, gminnej z 9, administracyjnej z 17, prawniczej z 9, szkolnej z 18, gospodarstwa krajowego z 17, kolejowej z 11, drogowej z 15, przemysłowej z 12, petycyjnej z 24, górniczej z 8, solnej z 9, podatkowej z 7 członków. — Ukonstytuowanie się komisyi prawniczej, administracyjnej, drogowej i kolejowej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności jego urzędowych za czas od 1. grudnia 1893 po koniec listopada 1894. — Sprawdzenie wyboru posłów Barwińskiego i Tarnowskiego Zdzisława. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia Władysławowi Ortyńskiemu, prowizorycznemu dozorcy melioracyjnemu, veniae aetatis. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosków Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych: 1 obszarowi dworskiemu w Kołodrubach od mostu na rzece Dniestrze; 2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czułowicach od mostu na rzece Wereszycy; 3. obszarowi dworskiemu w Chmielowej od przewozu przez rzekę Dniestr. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Gliniany-Jaktorów i Gródek-Załuż. — Sprawozdanie i przyjęcie wniosku Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych ze Zbaraża do Podwołoczysk i ze Zbaraża do Berezowicy małej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1893. — Sprawozdanie komisyi budżetowej w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1895 — Głosy pp Romanowicza, Romańczuka, Chrzanowskiego i sprawozdawcy Stanisława Badeniego. Przyjęcie wniosków komisyi. — Ukonstytuowanie się komisyi gminnej, gospodarstwa krajowego, przemysłowej, szkolnej, solnej i budżetowej. — Wniosek p. Merunowicza w sprawie pożyczek hipotecznych w Banku krajowym. — Wniosek p. Romańczuka o zmianę statutu i ordynacyi wyborczej. — Naznaczenie terminu 3. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 11. minut 30 przed południem.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszko, Marszałek krajowy.

Sekretarze pp.: Barwiński, Fedorowicz, Dr. Paszkowski i Jan Słonecki.

Ze strony rządu: JE. Dr. Kazimierz hr. Badeni, c. k. Namiestnik i Włodzimierz hr. Łoś, Radca Dworu.

Obecnych posłów 105.

Marszałek. Komplet jest, posiedzenie otwieram. Urlopów udzieliłem: posłowi Skrzyńskiemu Zdzisławowi na dni 8, a posłowi Szczepanowskiemu na dni 4.

O dłuższe urlopy wnieśli prośby pp. A. Sapieha na 4 tygodnie, Madeyski do 14. stycznia, Ziemiałkowski z powodu stanu zdrowia na przeciąg obecnej sesyi, i Rappoport na 2 tygodnie. Ci panowie, którzy się zgadzają z udzieleniem tych urlopów, zechcą rękę podnieść. (Większość.) Urlopy są udzielone. Proszę p. sekretarza o odczytanie spisu petycyi.

Sekretarz p. Barwiński (czyta):

Spis petycyi,
wniesionych do Sejmu po dzień 29. grudnia 1894.

1. L. s. 21. Wydział powiatowy w Kałuszu przez posła Klemensa Dzieduszyckiego z poparciem prośby Wydziału pow. w Jarosławiu, o spowodowanie uwolnienia Wydziału pow. od opłat pocztowych — do komisyi administracyjnej.
2. L. s. 22. Wydział powiatowy w Zbarażu, przez p. Tadeusza Fedorowicza, o przyznanie uwolnienia od opłat pocztowych dla urzędowych korespondencyi Wydziałów powiatowych — do komisyi administracyjnej.
3. L. s. 23. Wydział powiatowy w Sanoku, przez p. Jana Duklana Słoneckiego, jak wyżej — do komisyi administracyjnej.
4. L. s. 24. Wydział powiatowy w Bochni, przez p. Dra Hoszarda, jak wyżej - do komisyi administracyjnej.
5. L. s. 25. Tenże sam, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi administracyjnej.
6. L. s. 26. Wydział powiatowy w Zbarażu, przez p. Tadeusza Fedorowicza, o zmianę przepisu §. 11. c. k. ministerstwa skarbu z d. 3. maja 1850. Nr. 181 Dz. p. p. w sprawie opustów przy wymiarze należytości od przeniesienia własności lub użytkowania nieruchomości — do komisyi podatkowej.
7. L. s. 27. Wydział powiatowy w Bochni, przez p. Dra Hoszarda, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Gródku, o zmianę jak wyżej — do komisyi podatkowej.
8. L. s. 28. Wydział powiatowy w Nowym Sączu, przez p. Gustawa Romera, o udzielenie subwencyi na budowę części drogi Czechów-Jakóbkowice-Witowice — do komisyi drogowej.
9. L. s. 29. Wydział powiatowy w Nadwórnie, przez p. Mandyczewskiego, o odpisanie reszty z pożyczki 8000 zł., wynoszącej obecnie 5.600 zł., zaciągniętej na budowę mostów na Prucie — do komisyi budżetowej.
10. L. s. 30. Gmina Czerniszówka, przez p. Koziebrodzkiego, o subwencyę w kwocie 100 zł. na utrzymanie nauczyciela — do komisyi budżetowej.
11. L. s. 31. Gminy Wołoska wieś i Bolechów ruski, przez p. Witosławskiego, o pomoc pieniężną na opędzenie reszty kosztów budowy nowej szkoły w Bolechowie — do komisyi budżetowej.
12. L. s. 32. Gmina Babice i 11 gmin okolicznych, przez p. Kramarczyka, z zażaleniem na pobór szutru przez Ludwika Miedźwieńskiego z Mysowic z koryta rzeki Soły — do komisyi petycyjnej.
13. L. s. 33. Gmina Mukanie, pow. Kamionka Strumiłowa, przez p. Stanisława Badeniego, o zniżenie prestacyi na płacę nauczyciela — do komisyi budżetowej.
14. L. s. 34. Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie, przez p. Scipio, o odstąpienie krajowi szpitala św. Ludwika w Krakowie — do komisyi budżetowej.
15. L. s. 35. Wydział „Bursy św. Onufrego“ w Jarosławiu, przez p. Kowalskiego, o zapomogę — do komisyi budżetowej.
16. L. s. 36. Towarzystwo gimnastyczne „Sokoł“ w Tarnowie, przez p. Rogoyskiego, o zasiłek na budowę i urządzenie sali gimnastycznej w Tarnowie — do komisyi bndżetowej.
17. L. s. 37. Wydział Towarzystwa Bratniej pomocy słuchaczów c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie, przez p. Goldmanna, o subwencyę na wycieczki naukowe — do komisyi budżetowej.
18. L. s. 38. Wydział Towarzystwa „Bratniej pomocy słuchaczów politechniki“ we Lwowie, przez p. Goldmanna, o subwencyę — do komisyi budżetowej.
19. L. s. 39. Zarząd Towarzystwa śpiewackiego „Lutnia“ w Krakowie, przez p. dr. Weigla, o subwencyę — do komisyi budżetowej.
20. L. s. 40. Komitet budowy domu słuchaczów lwowskiej politechniki, przez p. Goldmanna, o subwencyę na budowę - do komisyi budżetowej.
21. L. s. 41. Komitet obywatelski do zbierania składek na odbudowanie rz. kat. kościoła w Ciężkowicach, przez p. Klemensiewicza, o datek pieniężny — do komisyi budżetowej.
22. L. s. 42. Eleuterya Czech, siostra miłosierdzia św. Karola Boromeusza w Wiel-

kich Oczach, przez p. Szeptyckiego, o zapomogę na utrzymanie sierót w ochronce — do komisyi budżetowej.

23. L. s. 43. Klara Petronela Oskard, przełożona klasztoru pp. Klarysek w Starym Sączu, przez p. Gustawa Romera, o subwencyę w kwocie 1.500 zł. w. a. na utrzymanie 6-klasowej szkoły przy tymże klasztorze — do komisyi budżetowej.

24. L. s. 44. Sprawozdanie Wydziału krajowego z petycyą Józefa Górskiego, praktykanta krajowego bióra melioracyjnego, o nadanie mu stałej posady w technicznem krajowem biórze melioracyjnem — do komisyi petycyjnej.

25. L. s. 45. Sprawozdanie Wydziału krajowego z petycyą Tomasza Krogulskiego, pisarza II-go, krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, o zrównanie poborów tegoż z poborami pisarza I-ej klasy — do komisyi budżetowej.

26. L. s. 46. Marya Barycka, wdowa po ś. p. Michale Baryckim, dyetaryuszu rachunkowym Wydziału krajowego, przez p. Goldmanna, o dar z łaski — do komisyi budżetowej.

27. L. s. 47. Teodora Radkiewicz, bezpłatna praktykantka przy szkole pp. Benedyktynek łać. we Lwowie, przez p. Goldmanna, o subwencyę — do komisyi budżetowej.

28. L. s. 48. Wincenty Korol, emerytowany nauczyciel w Olesku, przez p. Rożankowskiego, o podwyższenie emerytury — do komisyi budżetowej.

29. L. s. 49. Rozalia Gebus, wdowa po nauczycielu w Kostarowcach, zamieszkała w Zagórzu, powiatu sanockiego, przez p. Zenona Słoneckiego, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

30. L. s. 50. Józef Gibas, nauczyciel szkoły w Brzeziu, przez p. Paszkowskiego, o podwyższenie płacy — do komisyi budżetowej.

31. L. s. 51. Ludwik Urbański, nauczyciel kierujący przy szkole ludowej w Wyciążach, przez p. Paszkowskiego, o podwyższenie płacy do komisyi budżetowej.

32. L. s. 52. Wanda Rożankowska, nauczycielka przy 5-cio klasowej szkole w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

33. L. s. 53. Teofil Orszulski, nauczyciel przy 5-cio klasowej szkole w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

34. L. s. 54. Marya Gebhardt, starsza nauczycielka przy szkole 5-cio klasowej w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

35. L. s. 55. Aniela Łapińska, nauczycielka przy 5-cio klasowej szkole w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

36. L. s. 56. Wacław Zajączkowski, nauczyciel przy szkole 5-klasowej w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez p. Paszkowskiego, o podwyższenie płacy — do komisyi budżetowej.

37. L. s. 57. Julia Wesseli, nauczycielka przy szkole w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

38. L. s. 58. Michalina Ciąglewiczowa, nauczycielka przy szkole ludowej w Krowodrzy, przez tegoż posła, o przeniesienie do II. klasy płac nauczycielskich — do komisyi szkolnej.

39. L. s. 59. Jan Wojtyga, kierujący nauczyciel w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi szkolnrj.

40. L. s. 60. Aniela Kordaszewska, nauczycielka przy szkole ludowej w Krowodrzy, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi szkolnej.

41. L. s. 61. Wincenty Woźny, kierujący nauczyciel przy szkole ludowej w Krowodrzy, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi szkolnej.

42. L. s. 62. Stanisław Szarek, kierujący nauczyciel przy szkole w Dąbiu, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi szkolnej.

43. L. s. 63. Ludwik Urbański, kierujący nauczyciel przy szkole w Wyciążach przez tegoż posła, o wliczenie mu 2 lat i 4 miesięcy do służby uprawniającej do emerytury — do komisyi szkolnej.

44. L. s. 64. Marya Zengtellerowa, wdowa po ś. p. d-rze Łucyanie Zengtellerze, prymaryuszu szpitala powszechnego w Nowym Sączu, przez p. G. Romera, o podwyższenie emerytury i dodatku na wychowanie dzieci — do komisyi budżetowej.

45. L. s. 65. Ludwik Hipolit, 2 imion Małecki-Tomaszkiewicz i Janina Tomaszkiewiczowa w Krakowie, przez p. Paszkowskiego, o odpisanie pożyczki zaciągniętej z funduszu przemysłowego do komisyi budżetowej.

46. L. s. 66. Paweł Fröhlich w Starym Sączu, przez p. Gustawa Romera, o pożyczkę w kwocie 2.000 zł. na rozszerzenie i ulepszenie warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych — do komisyi przemysłowej.

47. L. s. 67. Stanisław Frańciszek 2 imion Kielarski we Lwowie, przez p. Tadeusza Langiego, o stypendyum lub zapomogę na kształcenie się w śpiewie — do komisyi budżetowej.

48. L. s. 88. Wydział powiatowy w Jarosławiu, przez p. Czartoryskiego z poparciem petycyi Reprezentacyi powiatowej w Gródku,

w sprawie ulg przy przeniesieniach własności — do komisyi podatkowej.

49. L. s. 89. Ten sam, przez tegoż posła, o wyjednanie uwolnienia od porta pism Wydziałów powiatowych — do komisyi administracyjnej.

50. L. s. 90. Zarząd gal. Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez tegoż posła, o zmianę tytułu IV. ustawy szkolnej z d. 1. stycznia 1889 r. — do komisyi szkolnej.

51. L. s. 91. Ten sam, przez p. Czartoryskiego, o zmianę art. 14. tytułu II. ust. szkolnej z dnia 15. czerwca 1892 — do komisyi szkolnej.

52. L. s, 92. Tenże, przez tegoż posła, o zmianę art. 13. tytułu II. ustawy szkolnej krajowej z dnia 15. czerwca 1892 — do komisyi szkolnej.

53. L. s. 93. Tenże, przez tegoż posła, o zmianę art. 11. l. c. tytułu II. ustawy szkolnej krajowej z dnia 15. czerwca 1892 — do komisyi szkolnej.

54. L. s. 94. Tenże, przez tegoż posła, o zmianę, względnie uzupełnienie art 8. ustawy szkolnej krajowej z dnia 2. maja roku 1873 — do komisyi szkolnej.

55. L. s. 95. Tenże, przez tegoż posła, o przyznanie nauczycielom młodszym na wsi pomieszkania w naturze lub odpowiedniego relutum — do komisyi szkolnej.

56. L. s. 96. Tenże, przez tegoż posła, o udzielenie subwencyi w kwocie 1.000 zł. na rok 1895 dla czasopisma „Szkoła“ — do komisyi budżetowej.

57. L. s. 97. Tenże, przez tegoż posła, o kreowanie szkół przemysłowych uzupełniających tam, gdzie istnieją szkoły typu wyższego (5 i 6 klasowe) — do komisyi szkolnej.

58. L. s. 98. Zarząd Oddziałowy Towarzystwa pedagogicznego w Jarosławiu, przez tegoż posła, o zrównanie płac nauczycieli ludowych z poborami urzędników państwowych trzech ostatnich klas — do komisyi szkolnej.

59. L. s. 99. Waleryan Janiszewski, nauczyciel emerytowany w Niemirowie, przez tegoż posła, o wliczenie lat służby w zawodzie nauczycielskim spędzonych do emerytury — do komisyi szkolnej

Marszałek. Wniesiono tedy interpelacyę. Proszę p. Sekretarza o jej odczytanie.

Sekretarz p. Duklan Słonecki (czyta): Interpelacya do JW. Pana Komisarza rządowego we Lwowie.

Ponieważ jedną z najważniejszych kwestyi dobrobytu dla ludności rolniczej a względnie wiejskiej, jest potrzeba zaopatrzenia tychże w tanią sól bydlęcą celem podniesienia krajowego chowu bydła, o co bezustannie wszyscy posłowie, tak w Sejmach jakoteż w Radzie państwa ciągle się u c. k rządu dopominają, dlatego zapytujemy pana c k. komisarza rządowego o ile oczekiwania ludności rolniczej, a względnie hodowców bydła pod względem zaopatrzenia ich w tanią sól bydlęcą mogę mieć nadzieję spełnienia jak najrychlejszego pod warunkami dogodnymi.

Lwów dnia 28. grudnia 1894.

Interpelujący: Kramarczyk m. p.

Stręk m. p., Okuniewski m. p., Żardecki m. p., W. Mizia m. p., Huryk m. p., Popowski, Dworski, A Barabasz, O Fedorowicz, Hamorak, Potoczek, Dr. Olpiński, Lenartowicz, J. Romańczuk, Klemensiewicz, T. Merunowicz.

Marszałek. Interpelacyi tej udzielę p. komisarzowi rządowemu.

Przystępujemy do porządku dziennego.

Pierwszym punktem jest (czyta):

Wybór 4 sekretarzy, 4 kwestorów i 12 rewidentów.

Zapraszam na skrutatorów pp.: Barabasza, Rajskiego, Słoneckiego Jana, Wiktora i Zagórskiego.

(Głosy: nie ma ich w Izbie).

Ponieważ pp. Wiktora i Zagórskiego nie ma, zapraszam na skrutatorów pp. Łączyńskiego i Franciszka Jędrzejowicza.

(Pp. skrutatorowie zbierają kartki).

Przystępujemy do punktu drugiego (czyta):

Wybór komisyj a mianowicie:

komisyi budżetowej	z	18	członków
„ gminnej	„	9	„
„ administracyjnej	„	17	„
„ prawniczej	„	9	„
„ szkolnej	„	18	„
„ gospodarstwa krajowego	„	17	„
„ kolejowej	„	11	„
„ drogowej	„	15	„
„ przemysłowej	„	12	„
„ petycyjnej	„	24	„
„ górniczej	„	8	„
„ solnej	„	9	„
„ podatkowej	„	7	„

Do tego punktu udzielam głosu p. Szczęsnemu Koziebrodzkiemu

P. Szczęsny hr. Koziebrodzki. Pozwalam sobie prosić Wys. Izby, ażeby poczyniła następujące zmiany w swej wczorajszej uchwale co do liczby członków poszczególnych komisyi, mianowicie, żeby budżetowa komisya z 18 na 19 członków była powiększoną, gminna z 9 na 10, — administracyjna z 17 na 19, — gospodarstwa krajowego z 17 na 19, — kolejowa z 11 na 15, — petycyjna zmniejszoną z 24 na 23 członków a podatkowa powiększoną z 7 na 11 członków.

Nadto proszę, ażeby dla zyskania czasu Wys. Izba dziś wybrała także komisyę bankową. Chociaż dotychczas nie ma przedmiotu do obrad

dla tej komisyi, sądzę jednak że komisya ta później będzie potrzebną, a przeto byłoby pożądanem, ażeby także została dziś wybraną

Marszałek. Poseł Koziebrodzki stawia wniosek podniesienia względnie zniżenia liczby członków komisyi a mianowicie, ażeby do komisyi budżetowej zamiast 18 wybrać 19, — do gminnej zamiast 9 10, — do administracyjnej zamiast 17 19, — do komisyi gospodarstwa krajowego zamiast 17 wybrać 19, — do kolejowej zamiast 11 15 członków, - liczbę członków komisyi petycyjnej zmniejszyć z 24 na 23, a do komisyi podatkowej zamiast 7 powołać 11 członków. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto w sprawie tej głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Podam tę zmianę cyfry członków pod głosowanie razem. Kto się zgadza z tem proponowanem pomnożeniem, względnie co do komisyi petycyjnej zniżeniem cyfry członków, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

P. Koziebrodzki stawia dalej wniosek, ażeby Wysoka Izba dziś wybrała komisyę bankową z 12 członków. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Przystępujemy do wyboru członków komisyj Zapraszam na skrutatorów pp.: Obertyńskiego Żardeckiego, Potoczka, Korola i Viviena.

(Głosy: Pp. Żardeckiego, Korola i Viviena nie ma w sali).

Z powodu nieobecności trzech posłów, zapraszam na skrutatorów pp: Salę, Gnoińskiego Jana i Okuniewskiego. (Pp. skrutatorowie zbierają kartki). Ponieważ skrutynium co do wyboru sekretarzy, kwestorów i rewidentów jest już ukończone, przeto udzielam głosu p. Janowi Słoneckiemu do ogłoszenia wyniku skrutynium.

P. Jan Słonecki. Oddano kartek 78. Na sekretarzy zostali wybrani wszystkimi głosami pp.:

Tarnowski Zdzisław
Barwiński
Słonecki Duklan i
Trzecieski.

Kwestorami również wszystkimi głosami wybrani pp:

Antoniewicz
Korytowski
Stadnicki Stanisław i
Torosiewicz Emil.

a Rewidentami również jednogłośnie wybrani pp.:

Antoniewicz
Dzieduszycki Klemens
Goldmann
Kowalski
Merunowicz
Olpiński
Palch
Fedorowicz
Siemiginowski
Szeliski
Sękowski i
Wolański.

Marszałek. Ci zatem posłowie zostali wybrani. Zawieszam posiedzenie na minut pięć, ażeby dać czas pp. skrutatorom do dopełnienia skrutynium wyboru komisyj.

(Po przerwie kilkunastu minutowej).

Przerwa była nieco długa a to z tego powodu, że już wczoraj komisya budżetowa prosiła o przerwę celem porozumienia się w kwestyi prowizoryum budżetowego, które jej zostało przydzielone, i co do którego ma przyjść z ustnem sprawozdaniem Obecnie udzielam głosu posłowi Janowi Gnoińskiemu, ażeby ogłosił rezultat skrutynium wyborów do komisyi

P. Jan Gnoiński. Głosujących było 91, absolutna większość 46, wszyscy proponowani przez komisyę matkę do poszczególnych komisyi otrzymali większość absolutną.

Do Komisyi budżetowej zostali wybrani następujący panowie:

Abrahamowicz
Badeni Stanisław
Barwiński
Chrzanowski
Czyżewicz
Dunajewski
Goldmann
Jędrzejowicz Stanisław
Kowalski
Kozłowski
Marchwicki
Paszkowski
Piniński
Scipio
Skrzyński Adam
Skałkowski
Stadnicki Jan
Szczepanowski i
Zagórski.

Do Komisyi gminnej zostali wybrani następujący panowie:

Dzieduszycki Wojciech
Fruchtmann
Łączyński
Niedzielski
Olpiński
Pilat
Potoczek
Rayski
Sękowski i
Teliszewski.

Do Komisyi administracyjnej wybrani zostali następujący panowie:

Czaykowski
Dzieduszycki Klemens
Dworski
Horodyski Bronisław
Jędrzejowicz Adam
Koziebrodzki
Onyszkiewicz
Pilat
Popowski
Romer Gustaw
Rozwadowski
Szeptycki
Teliszewski
Torosiewicz Mikołaj
Trzecieski
Wiktor
Wodzicki
Zaleski i
Zbyszewski.

Do Komisyi prawniczej wybrani zostali następujący panowie:

Dworski
Fruchtmann
Klemensiewicz
Krynicki
Lenartowicz
Rożankowski
Rosenstock
Weigel i
Zoll.

Do Komisyi szkolnej wybrani zostali następujący panowie:

Badeni Stanisław
Browicz
Czartoryski
Dzieduszycki Wojciech
Kramarczyk
Kuiłowski
Paszkowski
Pilat
Piniński
Raczyński
Rayski
Rey
Romańczuk
Rutowski
Solecki
Tarnowski Stanisław (sen.)
Wojciechowski i
Zoll.

Do Komisyi gospodarstwa krajowego wybrani zostali następujący panowie:

Antoniewicz
Brykczyński
Dydyński
Gorayski
Gnoiński Jan
Jędrzejowicz Stanisław
Langie
Obertyński
Polanowski
Puzyna Julian
Potocki
Rutowski
Sapieha
Stadnicki Stanisław
Struszkiewicz
Schnell
Tarnowski Zdzisław
Vivien i
Zamoyski

Do Komisyi kolejowej wybrani zostali następujący panowie:

Jędrzejowicz Adam
Męciński
Merunowicz
Ochrymowicz
Popowski
Romer Gustaw
Stadnicki Jan
Struszkiewicz
Szczepanowski
Vivien
Korytowski
Lenartowicz
Sękowski
Skrzyński Żdzisław i
Zaleski.

Do Komisyi drogowej wybrani zostali następujący posłowie:

Borkowski
Dzieduszycki Stanisław
Fedorowicz
Gniewosz
Gnoiński Wincenty
Krzysztofowicz
Midowicz
Jędrzejowicz Franciszek
Męciński
Skrzyński Żdzisław
Romer Gustaw
Sala
Struszkiewicz
Torosiewicz Emil i
Witosławski.

Do Komisyi przemysłowej wybrani zostali następujący panowie:

Czaykowski
Chrzanowski
Czartoryski
Goldmann
Michalski
Okuniewski
Rutowski
Słonecki Duklan
Szczepanowski
Tarnowski Stanisław (sen.)
Weigel i
Żardecki

Do Komisyi petycyjnej wybrani zostali następujący panowie:

Barański
Barabasz
Dzieduszycki Klemens
Hamorak
Klemensiewicz
Krzysztofowicz
Kułaczkowski
Merunowicz
Micewski
Michalski
Mizia
Ochrymowicz
Okuniewski
Romer Tadeusz
Sawa
Siemiginowski
Strzygowski
Stręk
Szeliski
Tyszkowski
Witosławski
Wolański i
Żardecki

Do komisyi górniczej wybrani zostali następujący panowie:

Bielański
Gorayski
Ochrymowicz
Palch
Rogoyski
Skrzyński Adam
Szczepanowski i
Wiktor

Do Komisyi solnej wybrani zostali następujący panowie:

Czartoryski
Dzieduszycki Klemens
Gnoiński Jan
Huryk
Męciński
Merunowicz
Rayski
Stadnicki Stanisław i
Słonecki Duklan

Do Komisyi podatkowej wybrani zostali następujący panowie:

Abrahamowicz
Dzieduszycki Stanisław
Fruchtmann
Huryk
Jędrzejowicz Adam
Rogoyski
Skałkowski
Stadnicki Stanisław
Szeliski
Szeptycki i
Weigel

Do Komisyi bankowej:

Abrahamowicz
Gorayski
Polanowski
Dembowski
Rosenstock
Rapoport
Dworski
Mandyczewski
Marchwicki
Scipio
Skałkowski i
Weigel

Marszałek. Komisye te wszystkie zostały wybrane. Wiadomo może, że się następujące komisye już ukonstytuowały:

Komisya prawnicza wybrała przewodniczącym Dra Zolla, zastępcą Dra Weigla; sekretarzem pierwszym posła Lenartowicza, drugim posła Dr. Klemensiewicza.

Komisya administracyjna ukonstytuowała się w następujący sposób: przewodniczący JE. Filip Zaleski, zastępcy hr. Koziebrodzki i hr. Antoni Wodzicki; sekretarze: Jan Trzecieski i Franciszek Rozwadowski.

Komisya drogowa: przewodniczący poseł Męciński; zastępca Romer Gustaw; sekretarz Franciszek Jędrzejewicz.

Komisya kolejowa: prezes JE. Filip Zaleski, zastępca p. Męciński, sekretarz p. Sękowski.

Przystępujemy do dalszego porządku dziennego. Punkt 3. (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności jego urzędowych za czas od 1. grudnia 1893 po koniec listopada 1894. **(Aleg. 11.).**

Sprawozdawca poseł Chamiec ma głos.

Sprawozdawca p. Chamiec (zaczyna czytać sprawozdanie z Aleg. 11.).

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Czy żąda kto głosu? (Nikt).

Gdy nikt głosu nie żąda, podaję ten wniosek pod głosowanie. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Proszę o postawienie wniosku formalnego.

Sprawozdawca p. Chamiec. Stawiam wniosek, aby sprawozdania te podzielić według materyj i departamentów i przydzielić poszczególnym komisyom przez Wysoki Sejm wybranym. Mianowicie wnoszę, by sprawozdanie z czynności: departamentu I. przydzielono komisyi gminnej, departamentu II. komisyi gospodarstwa krajowego, departamentu III. komisyi szkolnej, departamentu IV. komisyi drogowej, departamentu V. komisyi administracyjnej, departamentu VI. komisyi prawniczej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje wniosek, aby te sprawozdania do wymienionych komisyj przydzielić, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 4. (czyta):

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Sprawozdawca poseł Chamiec ma głos.

Sprawozdawca p. Chamiec (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 15. lutego 1894 r. odbył się w Brodach wybór uzupełniający posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Według urzędowego wykazu było w tym okręgu uprawnionych do głosowania 222, zaś wzięło udział w glosowaniu 202 wyborców. Pan Aleksander Barwiński otrzymał 185, zaś p. Jan Dołżycki 17 głosów.

Przy sprawdzeniu aktów wyborczych' okazało się, że nieważnymi są oddane przy wyborze następujące głosy:

1) Głos oddany przez Mikołaja Bąkowskiego z Huciska na p. Aleksandra Barwińskiego (poz. 171 głównego wykazu wyborców) albowiem wybór wyborcy Mikołaja Bąkowskiego odbył się nielegalnie.

Starostwo brodzkie wyznaczyło rozporządzeniem z dnia 25. stycznia 1894 L. 1.628, iż gm. Hucisko Brodzkie wybrać ma dwóch wyborców. Dnia 29. stycznia 1894 przeprowadzono istotnie wybór dwóch wyborców w osobach Mikołaja Bąkowskiego i Ignacego Bojarskiego.

Później, gdy Starostwo przyszło do przekonania, iż gmina na podstawie ostatniego spisu ludności ma prawo wyboru tylko jednego wyborcy, wezwano pismem z dnia 7. lutego 1894 L. 3.369 wystosowanem do Zwierzchności gminnej obu pomienionych wyżej wybranych do kancelaryi Starostwa, w celu rozstrzygnięcia wyboru przez losowanie.

Przy losowaniu odbytem w dniu 8. lutego 1894 los padł na Mikołaja Bąkowskiego, którego też wpisano do głównej listy wyborców. Ponieważ prawybory w gm. Hucisko przeprowadzone zostały w sposób nielegalny, przeto należało po myśli §. 31. Sejm. ord. wyborcz. przeprowadzić nowy wybór jednego wyborcy z tej gminy. Korektura nielegalnego wyboru przez dodatkowe losowanie nie jest dopuszczalną, dlatego też głos Mikołaja Bąkowskiego musiał być unieważnionym.

2. Głos oddany przez Mikołaja Żełycha na p. Aleksandra Barwińskiego (poz. 175 głównego wykazu wyborców) albowiem tenże Żełych przy prawyborach w gm. Jazłowczyku nie otrzymał absolutnej większości głosów, zatem nie został wybrany wyborcą. Mikołaj Żełych wskutek unieważnienia głosu jednego prawyborcy Majera Schnira, który znajduje się w trzeciej części opodatkowanych, otrzymał ważnych głosów 10, a gdy na 20 głosujących absolutna większość wynosiła 11 głosów, przeto Mikołaj Żełych nie został wybrany wyborcą.

3) Głos oddany przez Alojzego Reichella vel Raichelta z Podkamienia na p. Aleksandra Barwińskiego (poz. 41 głównego wykazu wyborców). Albowiem Alojzy Reichell znajduje się w trzeciej części opodatkowanych i dlatego nawet w spisie wyborców nie był zamieszczony.

4) Głos oddany przez Jana Szyjkowskiego z gm. Smólno na p, Aleksandra Barwińskiego (poz. 208 głównego wykazu wyborców) albowiem dwa wykazy głosowania przy prawyborach nie są zupełnie ze sobą zgodne. Na jednym z nich wymazano wszędzie przy nazwisku ks. Baryluka imię „Mateusz", w drugim egzemplarzu imienia tego nigdzie nie wpisano; nadto zachodzi między oboma wykazami głosowania przy prawyborach ta różnica, iż na jednym z nich figuruje kilkakrotnie nazwisko „ks. Baryluk" zamiast ks. Barylak, — podczas gdy w drugim wykazie różnica ta nie jest widoczna.

Gdy właśnie ta różnica w pisowni nazwiska dała komisyi wyborczej powód do unieważnienia ośmiu głosów, jako rzekomo oddanych na nieznanego ks. Baryluka i uznania wskutek tego wyboru Jana Szyjkowskiego, który bez unieważnienia tych głosów byłby pozostał w mniejszości, a wobec wykazanej sprzeczności w aktach zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy to unieważnienie było słuszne, przeto należy wybór Jana Szyjkowskiego na wyborcę, a następnie głos oddany przez niego na p. Aleksandra Barwińskiego uznać za nieważny.

5) Głos oddany przez Maksymiliana Czumę na p. Aleksandra Barwińskiego (poz. 114 głównego wykazu wyborców), albowiem M. Czuma nie otrzymał przy prawyborach absolutnej większości głosów, zatem wyborcą być nie mógł. Wskutek unieważnienia jednego głosu oddanego na Maksymiliana Czumę przez Dawida Heimlicha, który znajduje się w trzeciej części opodatkowanych w gm. Strzemilcze, otrzymał tenże Czuma na 34 ważnie oddanych głosów, tylko 17, nie uzyskał zatem absolutnej większości głosów.

Oddano zatem 197 ważnych głosów, absolutna większość wynosi 99 głosów. — Gdy p. Aleksander Barwiński otrzymał 180 ważnych głosów, wybrany został posłem.

Ponieważ akta wyborcze świadczą, że akcya wyborcza odbyła się w porządku, a przeciw dokonanemu wyborowi nie wniesiono żadnego zarzutu, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Aleksandra Barwińskiego na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego uznać za ważny.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto uznaje wybór p. Aleksandra Barwińskiego za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Następuje punkt 5. (czyta):

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnobrzeskiego.

Sprawozdawca p. Chamiec ma głos.

Sprawozdawca p. Chamiec (czyta):

Sprawozdanie
Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnobrzeskiego.

Wysoki Sejmie!

Dnia 6. listopada 1894 odbył się w Tarnobrzegu wybór posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnobrzeskiego.

Według urzędowego spisu było uprawnionych do głosowania 143, głosowało 133.

Z oddanych głosów są nieważne:

1. Głosy Franciszka Czajki i Stanisława Małeckiego z Antoniowa (poz. 2. i 3. głównego wykazu wyborców), Pawła Czajki z Orzechowa (poz. 72.) i Ludwika Szuszek z Pniowa (poz. 76.), ponieważ prawybory w tych gminach odbyły się wadliwie, do listy prawyborców wpisano bowiem zamiast $^2/_3$ wszystkich opodatkowanych, tylko tych członków gminy najwyżej opodatkowanych, którzy łącznie opłacają $^2/_3$ wszystkich podatków bezpośrednich. Gdy w ten sposób na liście gminy Antoniowa brakuje 27, Orzechowa 5, Pniowa 29 prawyborców, co na wybory wyborców mogło mieć wpływ, uważa Wydział krajowy wybory te za nieważne.

2. Głosy pp. ks. Wojciecha Sapeckiego i Franciszka Wiktora z Radomyśla (poz. 77 i 78) ponieważ z powodu mylnego obliczenia brakuje na liście prawyborców 23 opodatkowanych, których głosy mogły mieć wpływ na wynik wyboru wyborców.

Głosy pp. ks. Jana Jakela z Charzewic (poz. 11), Zygmunta Chruściela z Trześni (poz. 113) i Stefana Pateraka z Turbii (poz. 116), ponieważ pierwszego wcale nie ma na liście uprawnionych do głosowania, a dwaj drudzy znajdują się w ostatniej trzeciej części spisu opodatkowanych w swoich gminach. Nie będąc zaś prawyborcami, nie mogą być i wyborcami.

4. Głos ks. prałata Józefa Sobczyńskiego z Miechocina (poz. 62). jest nieważny z powodu niezgodnego z przepisami ordynacyi wyborczej postąpienia komisyi wyborczej przy przeprowadzeniu wyboru dwóch wyborców tej gminy. Skoro bowiem przy pierwszem głosowaniu okazało się, że absolutną większość głosów otrzymał tylko jeden wyborca: Jan Stala, komisya zamiast zarządzić drugie głosowanie, jak to §. 30 w połączeniu z §. 47 ord. wyb. poleca, przystąpiła do ściślejszego wyboru pomiędzy dwoma kandydatami, którzy przy pierwszem glosowaniu najwięcej uzyskali głosów. Ponieważ to zawczesne ograniczenie woli prawyborców nie jest zgodne z ustawą, przeto Wydział krajowy unieważnia wybór wyborcy ks. Sobczyńskiego i głos przezeń na posła oddany.

Z miasta Tarnobrzega wybrano między innymi wyborcę p. Dra med. Adolfa Reifera, jakkolwiek nie ma go na liście prawyborców.

Ponieważ p. Dr. Adolf Reifer, jako posiadający stopień akademicki na uniwersytecie austryackim uzyskany, powinien się był na tej liście znajdować, nieuważa Wydział krajowy oddanego przezeń głosu za nieważny.

Głosowało zatem ważnie 123 wyborców; absolutna większość wynosi 62.

P. Zdzisław hr. Tarnowski otrzymał 91 ważnych głosów i został wybrany posłem.

Kontrkandydat p. Jan Robak otrzymał tylko 32 głosów.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Zdzisława hr. Tarnowskiego posłem na Sejm krajowy z gmin wiejskich powiatu tarnobrzeskiego uznać za ważny.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda rozprawa zamknięta. Kto uznaje wybór p. Zdzisła- hr. Tarnowskiego za ważny, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje punkt 6. (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia Władysławowi Ortyńskiemu, prowizorycznemu dozorcy melioracyjnemu veniae aetatis. Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Wereszczyński (czyta):

Sprawozdanie
Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia Władysławowi Ortyńskiemu, prowizorycznemu dozorcy melioracyjnemu veniae aetatis.

Wysoki Sejmie!

Władysław Ortyński, b. uczeń kursu dozorców melioracyjnych przy kraj. biurze melioracyjnem zamianowany został na podstawie świadectwa z wyniku egzaminu głównego dekretem z 18. września 1894 l. 33.375 prowizorycznym dozorcą melioracyjnym.

Gdy jednakże pomieniony dozorca przekroczył wiek normalny — urodzony bowiem dnia 10. czerwca 1847 liczy obecnie lat 47 i tem samem nie posiada w myśl §. 3. ustanowy służby krajowej kwalifikacyi do przyjęcia go do służby etatowej, Wydział krajowy z uwagi, iż Władysław Ortyński jest jednym z najlepszych i najgorliwszych dozorców, życia nieposzlakowanego

i pod każdym względem zaufania godnym, postanowił celem pozyskania dla służby krajowej tak pożytecznej i dobrej siły przedstawić go łasce Wysokiego Sejmu o darowanie mu przekroczonych lat wieku normalnego i stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy udzielić Władysławowi Ortyńskiemu, urodzonemu dnia 10. czerwca 1847 veniam aetatis, celem nadania mu stałej posady dozorcy melioracyjnego przy kraj. biurze melioracyjnem.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 7. (czyta):

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu w Kołodrubach od mostu na rzece Dniestrze;

2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czułowicach od mostu na rzece Wereszycy;

3. obszarowi dworskiemu w Chmielowej od przewozu przez rzekę Dniestr.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie
Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu w Kołodrubach od mostu na rzece Dniestrze;

2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czułowicach od mostu na rzece Wereszycy;

3. obszarowi dworskiemu w Chmielowej od przewozu przez rzekę Dniestr.

Wysoki Sejmie!

Wydziały powiatowe w Rudkach i Zaleszczykach przedstawiły Wydziałowi krajowemu prośby o udzielenie koncesyi powyższych a mianowicie, pierwszy z nich o odnowienie prawa do poboru myta pod warunkami koncesyi z dnia 12. stycznia 1890 (dz. ust. kraj. Nr. 19.) dla obszaru dworskiego w Kołodrubach od mostu na rzece Dniestrze i dla obszaru dworskiego wspólnie z gminą w Czułowicach od mostu na rzece Wereszycy, drugi zaś prośbę obszaru dworskiego w Chmielowej o wyjednanie koncesyi na pobór myta od przewozu przez rzekę Dniestr.

Co do prośb o odnowienie powołanej wyżej koncesyi z dnia 12. stycznia 1890, to dochodzenie komisyjne, przeprowadzone przez Wydział powiatowy w Rudkach wykazuje, że przedmioty omycone utrzymywane są dla komunikacyi publicznej, że w szczególności w Kołodrubach na utrzymanie mostu na rzece Dniestrze w czasie od 1890 do 1894 wydano łączną kwotę 5632 zł., że z poboru myta w tym czasie uzyskano 3.250 a resztę wydatków w kwocie 2.382 zł. pokrył obszar dworski z funduszów własnych; że w Czułowicach w tymże okresie pięcioletnim koszta utrzymania mostu na Wereszycy wynosiły ogółem 2.847 zł. 43 ct., że część tych kosztów pokryły strone interesowane z dochodu mytniczego w tym czasie uzyskanego w kwocie 1.380 złr., a na pokrycie wynikłego stąd niedoboru w kwocie 1.467 zł. 43 ct. użyły własnych funduszów.

Na tej podstawie Wydział powiatowy w Rudkach oświadcza się za odnowieniem powyższej koncesyi na dalszych lat pięć.

Co do prośby o nadanie koncesyi na pobór opłat mytniczych w Chmielowej, Wydział powiatowy zaleszczycki na podstawie komisyjnego dochodzenia wykazuje, że staraniem i kosztem obszaru dworskiego w Chmielowej urządzony przewóz przez rzekę Dniestr znajdujący się na trakcie drogi publicznej łączącej powiaty zaleszczycki i horodeński wymagał jednorazowego wydatku w kwocie 391 zł. i że koszta zwyczajnego utrzymania tego przewozu obliczone są rocznie na 140 zł. w. a.

Rada powiatowa, uznawszy potrzebę przewozu w Chmielowej, oświadczyła się za zaprowadzeniem tamże poboru myta.

Wobec przytoczonych okoliczności Wydział krajowy jest zdania, że żądany pobór opłat mytniczych może być przyzwolony, a mianowicie wKołodrubach i Czułowicach podług dotychczasowych taryf, zaś w Chmielowej z uwagi na szerokość Dniestru, wynoszącą w miejszu przewozu 180 metrów, podług taryfy klasy III. a to po myśli ustawy z dnia 25. grudnia 1871 (dz. ust. kraj. z r. 1872 Nr. 18).

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi następującą nchwałę:

Uchwała
o udzieleniu koncesyi na pobór opłat mytniczych:

1. obszarowi dworskiemu w Kołodrubach, od mostu na rzece Dniestrze;

2. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czułowieach od mostu na rzece Wereszycy;

3. obszarewi dworskiemu w Chmielowej od przewozu przez rzekę Dniestr.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do pobierania opłat mytniczych, pod warunkiem utrzymania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. obszarowi dworskiemu w Kołodrubach powiatu rudeńskiego od mostu na rzece Dniestrze według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęhu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

2. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Czułowicach powiatu rudeńskiego od mostu na rzece Wereszycy, według następującego wymiaru:

1. Przy każdym wozie od jednego bydlęcia zaprzężonego 1 (jeden) ct.

2. Od bydląt przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydlęcia rogatego, wołu, muła 1 (jeden) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

3. Obszarowi dworskiemu w Chmielowej powiatu zaleszczyckiego, od przewozu przez rzekę Dniestr według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1\frac{1}{2}$ (półtora) ct.

d) od jednej osoby 3 (trzy) ct.

Konie woły krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o zniżeniu tejże.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek Kto się zgadza z tym wnioskiem, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty. Kto przyjmuje te uchwały en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Są przyjęte.

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Kto przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest pryjęta.

Proszę odczytać sprawozdanie następne.

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego, p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie
Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Gliniany-Jaktorów i Gródek-Załuż.

Wysoki Sejmie!

Wydziały powiatowe przemyślański i grodecki wniosły podanie do Wydziału krajowego o wyjednanie w drodze ustawodawstwa krajowego, koncesyi do poboru opłat mytniczych, a mianowicie: pierwszy z nich o odnowienie koncesyi z dnia 28. grudnia 1889. (Dz. ust. kraj. Nr. 8 z r. 1890.) na rzecz utrzymania drogi gminnej Gliniany-Jaktorów, zaś drugi o udzielenie nowej koncesyi na rzecz utrzymania drogi gminnej Gródek-Załuż.

Do ocenienia wniesionych próśb służą następujące okoliczności:

Droga gminna Gliniany-Jaktorów w łącznej długości 8.658 klm. zbudowana kosztem 30.553 zł. wymaga corocznego wkładu na jej konserwacyę 850 zł. Droga ta wedle miejscowych oględzin stwierdzonych protokołem dochodzenia, w należytym stanie utrzymywana, zapewnia wygodną i bezpieczną komunikacyę, a koszta jej konserwacyi znajdują w $\frac{2}{3}$ częściach pokrycie w dochodzie z poboru myta. Z uwagi, że budżet powiatowy w ogólności przeciążony jest wydatkami drogowymi, dalsze należyte utrzymanie drogi Gliniany-Jaktorów byłoby możliwe tylko przy dotychczasowej pomocy, płynącej z przyzwolonego poboru myta.

Staraniem Reprezentacyi powiatu grodeckiego zbudowaną została kosztem 20.020 zł. droga wiodąca z Gródka przez Cuniów i Powitno do Załuża w ogólnej długości 8.580 klm. Droga ta wymaga troskliwej konserwacyi, której koszt roczny obliczono na 1.300 zł.

Gdy koszt ten nie znajduje pokrycia w obowiązkowych prestacyach nawet przy stosownym zasiłku z powiatowego funduszu dróg gminnych, uznała Rada powiatowa uchwałą z dnia 3. października 1894. konieczną potrzebę zaprowadzenia opłaty mytniczej na rzecz funduszu konserwacyjnego pomienionej drogi, z zastosowaniem najniższej taryfy, obowiązującej na drogach krajowych.

Pobór opłat mytniczych, żądanych przez pomienione Reprezentacye powiatowe może być — zdnniem naszem — przyzwolony z zastrzeżeniem, że Wydziały powiatowe, mające zarządzać powyższemi drogami po myśli ustępu piątego §. 28. noweli drogowej z r. 1885. uzyskany dochód mytniczy obracać będą wyłącznie na rzecz przedmiotów omyconych a gminy i obszary dworskie, przez które drogi przechodzą, przyczyniać się będą do ich konserwacyi wedle postanowień ustawy drogowej.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wys. Sejm raczy powziąć załączoną uchwałę.

Uchwała
o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych Gliniany-Jaktorów i Gródek-Załuż.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do pobierania myta:

1. Na drodze gminnej Gliniany-Jaktorów Wydziałowi powiatowemu w Przemyślanach jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

2. Na drodze gminnej Gródek-Załuż, Wydziałowi powiatowemu w Gródku jako władzy nadzorującej na rzecz tejże drogi, do utrzymania której obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycona droga przechodzi, uiszczać, prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłata myta na obu wyżwspomnianych drogach pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 1 (jeden) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1/2$ ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego, lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłały mytniczej lub o zniżeniu tejże opłaty.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przystępujemy do rozprawy szczegółowej

Sekretarz p. Trzecieski. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, raczy rękę podnieść (Większość). Uchwała jest przyjęta.

Sekretarz p. Trzecieski. Wnoszę przyjęcie tej uchwały w trzeciem czytaniu bez czytania.

Marszałek Jest wniosek na przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, raczy rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjęta.

Następuje punkt 9. Ten sam p sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca Członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie
Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych ze Zbaraża do Podwołoczysk i ze Zbaraża do Berezowicy małej.

Wysoki Sejmie!

Wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z d. 17. lutego 1894., którą przekazano Wydziałowi krajowemu niezałatwioną petycyę Wydziału powiatowego zbarazkiego o wyjednanie w drodze ustawodawstwa krajowego koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych ze Zbaraża do Podwołoczysk i ze Zbaraża do Berezowicy małej, przedkładamy następujące sprawozdanie:

Staraniem Reprezentacyi powiatu zbarazkiego podjętą została budowa wyżej wspomnianych dróg w celu połączenia Zbaraża z Podwołoczyskami, Tarnopolem, Załośćami i Brodami. Pierwsza z tych dróg wiodąca ze Zbaraża do Podwołoczysk, projektowana w łącznej długości 35 klm., dotąd ukończona została na przestrzeni 13 klm. kosztem 55.151 zł. 36 ct., druga zaś wiodąca ze Zbaraża do Berezowicy małej, projektowana w łącznej długości 21 klm., dotąd ukończona została na przestrzeni 8 klm. kosztem 30.340 zł. 28 ct.

Obie drogi budowane pod kontrolą Wydziału krajowego, przy pomocy subwencyi z funduszu krajowego w wysokości 50% ogólnych kosztów budowy, wymagają troskliwej konserwacyi, której łączne koszta na wybudowanych przestrzeniach obliczono rocznie na 4.788 zł.

Gdy obowiązkowe prestacye nie wystarczają na pokrycie wykazanych kosztów nawet przy stósownym zasiłku z powiatowego funduszu dróg gminnych, uznała Rada powiatowa konieczną potrzebę zaprowadzenia opłat mytniczych na rzecz funduszu konserwacyjnego rzeczonych dróg z wymiarem od sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 ct.

Z uwagi, że po myśli §. 28. ustawy z d. 7. lipca 1885 Dz. u. kr. Nr. 39, tak droga ze Zbaraża do Podwołoczysk jak i droga ze Zbaraża do Berezowicy małej, przeszły w bezpośredni zarząd Wydziału powiatowego, zdaniem Wydziału krajowego, zażądany pobór opłat mytniczych może być przyzwolony z zastrzeżeniem, że Wydział powiatowy zarządzając obiema drogami, uzyskany dochód mytniczy obracać będzie wyłącznie na rzecz przedmiotów omyconych a gmi-

ny i obszary dworskie, przez które drogi przechodzą, przyczyniać się będą do ich konserwacyi wedle postanowień ustawy drogowej.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną uchwałę:

Uchwała
o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych na rzecz utrzymania dróg gminnych ze Zbaraża do Podwołoczysk i ze Zbaraża do Berezowicy małej.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały, nadaje się prawo do poboru myta na drogach gminnych ze Zbaraża do Podwołoczysk i ze Zbaraża do Berezowicy małej, Wydziałowi powiatowemu w Zbarażu, jako władzy nadzorującej, na rzecz tychże dróg, do utrzymywania których obowiązane są zresztą gminy i obszary dworskie, przez których terytoryum omycone drogi przechodzą, uiszczać prestacye w myśl postanowień ustawy drogowej.

Opłatę myta pobierać należy tak na drodze ze Zbaraża do Podwołoczysk jak i na drodze ze Zbaraża do Berezowicy małej na jednej stacyi, według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. II.

Przy poborze opłat mytniczych mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o zniżeniu tejże.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sekretarz p. Trzecieski. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Jest większość. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, raczy rękę podnieść. (Większość.) Uchwała jest przyjęta.

Sekretarz p. Trzecieski. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Kto przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, raczy rękę podnieść. (Większość.) Uchwała jest przyjęta w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1893. **(Aleg. 12.)**

Sprawozdawca poseł Sawczak ma głos.

Sprawozdawca, Członek Wydziału krajowego, p. Sawczak (czyta):

Sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1893.

Sekretarz p. Trzecieski. Wnoszę uwolnienie od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia od czytania; kto go przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca, Członek Wydziału krajowego p. Sawczak. Pod względem formalnym wnoszę odesłanie tego sprawozdania do komisyi budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto się zgadza z tym wnioskiem, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty.

Z porządku dziennego następuje:

Sprawozdanie komisyi budżetowej w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1895 r.

Sprawozdawca JE. p. Stanisław hr. Badeni ma głos.

Sprawozdawca JE. Stanisław hr. Badeni. Na posiedzeniu wczorajszem poleciła Wysoka Izba komisyi budżetowej, aby przedłożyła ustne sprawozdanie o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do uchwalenia prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1895. Wydział krajowy uzyskał także prowizoryum budżetowe na I. kwartał w roku zeszłym i to wyjątkowo, bo nie na podstawie budżetu za rok przeszły jak się to zwykle dzieje, lecz na podstawie preliminarza na rok przyszły.

Stało się to z tego powodu, że były wyjątkowe okoliczności w roku przeszłym; ponieważ fundusz indemnizacyjny został zniesiony i ustać musiał pobór dodatków indemnizacyjnych, przeto Sejm uchwalił prowizoryum nie na podstawach budżetu roku poprzedniego, lecz na podstawie preliminarza na rok następny. W przeciwnym bowiem razie musiałaby powstać konsekwencya, że pobór dodatków indemnizacyjnych musiałby trwać i nadal. W roku obecnym okoliczność ta nie zachodzi i komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym proponuje, aby Sejm uchwalił prowizoryum na podstawie bu-

dżetu uchwalonego na rok 1894. Zachodzi jednak pomiędzy propozycyą komisyi budżetowej a propozycyą Wydziału krajowego pewna różnica. Wydział krajowy zamierzając w preliminarzu na rok 1895 proponować obniżenie dodatków do podatków o cztery centy, proponuje to obniżenie przyjąć także w prowizoryum budżetowem na pierwszy kwartał r 1895, — podczas gdy komisya uwzględnienia tego obniżenia nie zaleca.

Praktycznych konsekwencyi między tem, co proponuje Wydział krajowy a tem co komisya proponuje niema żadnych, gdyż dodatki do podatków pobierane są z dołu i pobierane będą nie na podstawie prowizoryum budżetowego na I. kwartał, lecz na podstawie uchwalonej ustawy finansowej, powziąć się mającej przy uchwaleniu budżetu na rok 1895.

Zdaje się komisyi budżetowej, że niepodobna uchwalać wydatków na podstawie budżetu na rok 1894 a pokrycie opierać na preliminarzu na rok 1895 i w skutek tego sądzi komisya, że zniżenie dodatków do podatków, które jej zdaniem w tej samej wysokości, w jakiej Wydział krajowy je proponuje, będzie wprowadzone przy uchwalaniu ustawy finansowej na rok 1895, — t. j. zniżenie dodatków do podatków o 4 ct., że więc zbytecznem jest uchwalać to zniżenie w prowizoryum na pierwszy kwartał r. 1895.

Muszę tu zaznaczyć, iż komisya przyznaje, że w pewnej mierze uzasadnione było stanowisko Wydziału krajowego i spowodowane zeszłoroczną uchwałą Sejmu, który uchwalając ustawę o poborze dodatków konsumcyjnych od wódki i piwa, powiedział, że połowa ma być użytą na obniżenie dodatków. Wydział krajowy, że skoro uchwała ta powzięta w roku zeszłym obowiązywać ma w r. 1895, więc już w prowizoryum powinna ona znaleść swój wyraz i zaproponował rzeczone obniżenie. Komisya budżetowa jednak sądzi, że uchwała sejmowa może znaleść praktyczny wyraz dopiero przy uchwaleniu budżetu. Sądzi dalej komisya, że tak pokrycie jak wydatki muszą się opierać na jednej i tej samej zasadzie t. j. na uchwale budżetowej na r. 1894.

Kończąc, zaznaczam raz jeszcze, aby uniknąć nieporozumień, że komisya budżetowa znajduje uzasadnionem stanowisko Wydziału krajowego, który uważał się związanym uchwałą sejmową, powziętą przy uchwaleniu ustawy o opłatach konsumcyjnych, i że komisya również podziela zapatrywanie Wydziału krajowego w tym kierunku, iż nie podlega wątpliwości, że obniżenie dodatków do podatków będzie mogło być zaproponowane przez komisyę w tej samej wysokości, jak to proponuje Wydział krajowy.

Po tem uzasadnieniu pozwolę sobie przedłożyć wnioski komisyi (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1895 na podstawie budżetu na rok 1894.

2. Sejm upoważnia do poboru dodatków do podatków na fundusz krajowy w wysokości 61 centów do każdego 1 zł. całej należytości państwowych podatków bezpośrednich. W mieście Krakowie tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim pobierać się będzie tylko 47 centów dodatku.

3. Upoważnienia powyżej pod 1. i 2. udzielone, obowiązują po dzień 31-go marca 1895.

Marszałek. Rozprawa otwarta.

Członek Wydziału krajowego p. Romanowicz. Proszę o głos.

Marszałek. Członek Wydziału krajowego p. Romanowicz ma głos.

Członek Wydziału krajowego p. Romanowicz. Pomiędzy wnioskami Wydziału krajowego a wnioskami w tej chwili przez komisyę budżetową przedłożonymi zachodzą dwie różnice. Jedna różnica, o której zaraz wspomnę, a która jak sądzę nie da powodu do dyskusyi odnosi się do ustępu trzeciego, w którym komisya budżetowa do naszego wniosku: „iż upoważnienie do czynienia wydatków i pobieranie dochodów obowiązuje po dzień 31. marca 1895“ dodaje ze swej strony: „a względnie po dzień uchwalenia nowego budżetu“.

Z tym dodatkiem Wydział krajowy się zgadza i przeciwko temu nie może nic powiedzieć. Jest to słuszne, aby z tą chwilą, kiedy nowy budżet będzie uchwalony, on obowiązywał a nie prowizoryum.

Inna jest rzecz co do różnicy drugiej, odnoszącej się do wysokości dodatków do podatków jakie pobierane być mają. Różnica ta wprawdzie nie ma donioslości praktycznej, ale w każdym razie czuję się w obowiązku stanowisko Wydziału krajowego zaznaczyć i obronić. My wnieśliśmy, aby Wysoki Sejm, już w prowizoryum uchwalił obniżenie o 4 ct, podczas kiedy komisya budżetowa powiada, że to należy nie do prowizoryum ale do budżetu.

Wydział krajowy wychodził z tego założenia, że skoro ma uchwałę sejmową, iż czysty dochód z opłat konsumcyjnych ma być w połowie użyty na ulgi w dodatkach do podatków, to ta uchwała Wysokiego Sejmu obowiązywała Wydział krajowy, i musieliśmy się na nią zapatrywać jak na uchwałę podatkową, nakładającą z jednej strony na ludność ciężary a z drugiej zaprowadzającą ulgi — a wtedy obowiązkiem Rządu a w tym wypadku Wydziału krajowego jest przystąpić do wykonania tej uchwały a więc do wymiaru w tej wysokości, jaką Wysoki Sejm uchwalił. Sejm powiedział: Nakładam na kraj w formie opłat konsumcyjnych nowy ciężar podatkowy pod warunkiem, że połowa

dochodu z tego ciężaru stanie się ulgą w dodatkach do podatków bezpośrednich. W ten sposób rzecz nie ze stanowiska pokrycia budżetowego, ale ze stanowiska podatkowej ustawy przez Sejm uchwalonej wzięta, przemawia zatem, że myśmy mieli obowiązek do tego bezwarunkowo się zastosować nie tylko w budżecie ale już nawet w prowizoryum budżetowem.

Skoro bowiem Sejm nałożył na kraj 800.000 złr. ciężaru, pod warunkiem, że Wydział krajowy krajowi w dodatkach ulgę o 400.000 złr. przyniesie, skoro myśmy już przystąpili do wykonania pierwszej części tej uchwały, bo już od pierwszego stycznia pobierać będziemy dochody w skutek zawartych kontraktów o dzierżawę opłat konsumcyjnych, przeto i drugą część uchwały, odnoszącą się do ulgi, już od tegoż dnia stosować chcemy. To jest stanowisko Wydziału krajowego.

Powtóre nie można powiedzieć, że skoro Wysoki Sejm uchwalając prowizoryum budżetowe, uchwali obniżenie dodatków do podatków już w prowizoryum budżetowem o 4 ct., w takim razie uchwali wydatki, a nie uchwali pokrycia. Tak nie jest. Ponieważ już pokrycie mamy w tych opłatach konsumcyjnych, które są zakontraktowane i z których dochód już w pierwszych dniach stycznia wpływać zacznie, albowiem mamy już pierwszego stycznia dostać pierwszą ratę kwartalną za rok 1895, to wprowadzając ulgę podatkową, którą Sejm uczynić kazał, my to pokrycie mamy w całej pełni i niczego nam w budżecie nie zabraknie. Otóż ze stanowiska pokrycia budżetowego nie ma obawy, aby były braki, jeżeli uchwalimy prowizoryum tak jak Wydział krajowy wnosi, a my właśnie traktujemy rzecz jako uchwałę podatkową Sejmu a nie jako uchwałę budżetową, traktujemy rzecz ze stanowiska uchwały, która powiada, że co więcej nakładamy w podatkach pośrednich to chcemy ulżyć w podatkach bezpośrednich. Zdaje mi się, że z tego stanowiska rzecz biorąc, cała słuszność po naszej stronie, ponieważ chcemy w całej ścisłości wykonać uchwałę podatkową Sejmu.

Jednakże istotnie praktycznej doniosłości ta rzecz prawie nie ma. W miesiącu styczniu 1895 wpłynie na rachunek roku 1895 zaledwie kilkanaście tysięcy zł. a w lutym wpłynie mniej więcej około 40.000 zł. To są bagatelne sumy, praktycznie więc rzecz ta będzie miała bardzo małą doniosłość, ponieważ w pierwszych miesiącach wpływają minimalne sumy.

Urzędy podatkowe w krótce nas zapytają, w jakiej wysokości mają pobierać dodatki do podatków, i tu powstaje dla Wydziału krajowego trudność. Jeżeli Wys. Sejm dziś uchwali dodatki według zeszłorocznej stopy więc my musimy powiedzieć: Urzędzie podatkowy, bierz jak w roku zeszłym. W lutym Sejm uchwali budżet a uchwali niezawodnie ulgę czterocentową a wówczas napiszemy do Urzędu podatkowego: „To cośmy powiedzieli w miesiącu styczniu było mylne, teraz polecamy Ci brać o 4 centy mniej“. I Urząd podatkowy będzie musiał wszystko zmieniać, i będzie musiał powiedzieć n. p. temu, któremu wymierzył 65 ct. ty nie masz płacić 65 ct. tylko 61 ct. a jeżeliby ten już zapłacił, w takim razie będzie musiał Urząd podatkowy uważać tę nadwyżkę jako nadpłatę i przenieść dalej na rachunek następnej raty.

Jest to więc zwiększona robota dla urzędu podatkowego. Z tego powodu zdawało się Wydziałowi krajowemu, że wprowadzenie już do prowizoryum tej niższej stopy podatkowej jest zupełnie uzasadnione. Ja wniosku odmiennego nie stawiam, bo praktyczna doniosłość jest nie wielka, lecz chciałem stanowisko Wydziału krajowego zaznaczyć i przedstawić powody, dla których tak postąpił.

P. Dr. Romańczuk. Proszu o hołos.

Marszałek. P. Romańczuk ma głos.

P. Dr. Romańczuk. Meży pohladamy Wydiłu krajewoho a pohladamy komisyi budżetowoji pokazała sia pewna riżnycia. Może buty, szczo pryjszłoby łuczsze do porozuminia, jesłyby komisya mała buła bilsze czasu nad toju sprawoju zastanowyty sia. Odnakże stało sia tak, szczo komisya musiła riszyty sia w czwert' abo piw hodyny w tak ważnij sprawi, to do porozuminia tak skoro pryjty ne mohło. Ja prypadkom wczera ne doczuw, jak wczera toje riszenie zapało, szczoby komisya budżetowa wże nyni ustno zdała sprawu Wysokij Pałati. Ja buwły wystupyw protyw toji presadnoji nahłosty i żadawbym, szczoby, jak dawnijsze, na prymir w roku mynuwszym, prowizorja budżetowa buła w komisyi osnownijsze traktowana. A i seho roku tym mensze treba buło tak skoroho traktowana, szczo mohło pered nowym rokom widbuty sia szcze odno zasidanie sojmowe w ponediłok, i bułoby dostatoczno, jesłyby Wysokij Sojm tuju sprawu załahodyw na tim zasidaniu.

Czomu taja sprawa ne zistała aż do ponediłku widłożena, ja ne znaju, tilko czuwjem, szczo w ponediłok ne maje buty zasidania, ałe aż po ruskich światach. Ja żałowawby, jesłyby tak buło Sut' narikania, szczo Sojmowy ne zostawlaje sia czasu do załahodżenia spraw, ałe jesły Sojm sam sobi toj czas redukuje do menszoho, to zdaje meni sia, ne ma pidstawy do narikania, szczo czasu mało sia łyszaje. Na druhyj tyżdeń mohłyby bezpeczno buty dwa zasidania, w ponediłok i w seredu, jesły ne bilsze. W takim razi i taja sprawa jak każu mohłaby buty osnownijsze traktowana. Tilko szczo do wzhladiw formalnych. Pid wzhladom merytorycznym ja pryznaju pownu racju tomu, szczo kazaw predstawytel Wydiłu krajewoho.

Tut roblat sia najpersze nepotribni trudnosty urjadnykam podatkowym, kotri i tak narikajut, szczo sut' peretiażeni. Taj ne oden z opodatkowanych, kotryj na pidstawi uchwały piśla wnesenia komisyi na perszyj kwartał zapłatyt, zapłatyt za bohato, bo chotia w poczatkach lutoho bude uchwałenyj budżet stałyj, ałe sankcya ne nastupyt deś aż w druhij połowyni, abo pry kińcy marta. Chotiaj może ne bohato bude takich, kotri za mnoho zapłatiat, ałe i ich treba szczadyty, taj ne treba robyty nepotribnych trudnostej dla urjadnykiw podatkowych, a może i dla samoho Wydiłu krajewoho. Ja okremoho wnesenia ne stawlaju, tilko powtariaju szcze raz, szczo sprawa prow zoryi budżetowoji ne powynna buty prychapcem traktowana.

Jesłybym maw stawlaty jakij wnesok, to chyba toj, szczoby widłożyty tuju sprawu do ponediłku.

P. Chrzanowski. Proszę o głos.

Marszałek. P. Chrzanowski ma głos.

P. Chrzanowski. Parę tylko słów mam dodać do tego, co powiedział sprawozdawca komisyi, a dodać z powodu przemówienia członka Wydziału krajowego, który przyznając, że pod względem teoryi budżetowej wniosek komisyi, który jest zupełnie właściwy, zarzucił, iż w praktyce sprawi urzędom podatkowym kłopot i zamęt, bo rozpiszą i pobierać będą dodatek krajowy z początkiem roku według stopy zeszłorocznej odpowiednio wnioskowi komisyi, a następnie po uchwaleniu budżetu, który zniży z pewnością stopę dodatku krajowego, rozpisać go muszą według tej zniżonnj stopy. Zarzut ten jest nieuzasadniony. Urzędy podatkowe wówczas dopiero mogłyby stosować się do prowizoryum budżetowego i rozpisać dodatek krajowy według tej tymczasowej ustawy, gdy ta ustawa będzie sankcyonowaną, zaś zanim sankcyę otrzyma, Wys. Sejm uchwali już z po zątkiem lutego stanowczy budżet i ustawę finansową na rok 1895 i według niej rozpisany będzie dodatek krajowy, zaś uchwalony i rozpisany w wysokości jaka okaże się potrzebną do pokrycia wszystkich wydatków w 1895, które Sejm ma dopiero uchwalić. Więc pod względnm praktycznym nie będzie żadnych trudności, jeśli będzie przyjęty wniosek komisyi; przeciwnie wniosek ten jest najpraktyczniejszy, gdyż przed uchwaleniem wydatków przez Sejm nie można wiedzieć jak wysoki dodatek krajowy jest potrzebny dla ich pokrycia.

Wniosek komisyi zresztą opiera się na zasadzie najsłuszniejszej, bo na tej zasadzie budżetowej, że należyte pokrycie wydatków może być uchwalone wtedy, gdy już wydatki są uchwalone. Budżet krajowy i ustawa finansowa orzeka zawsze: ogół wydatków wynosi tyle, dochody własne taką a taką sumę, do pokrycia więc niedoboru potrzeba takiego a takiego dodatku krajowego. Być może, że dla pokrycia wszystkich wydatków, które Sejm ma uchwalić, będzie potrzeba dodatku o centa lub o ½ centa niższego albo wyższego niż proponowany przez Wydział krajowy w projekcie budżetu. Sejm do końca przyszłego miesiąca a najdalej w pierwszych dniach lutego uchwali budżet i nim będzie pobierany dodatek krajowy już będzie stanowcza uchwała finansowa na rok 1895 i uczyni się zadość względom praktycznym i zasadniczym.

Marszałek. Czy żąda kto jeszcze głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. P sprawozdawca ma głos.

Sprawozdawca JE. Stan. hr. Badeni. Imieniem komisyi budżetowej dziękuję za te dowody życzliwości, jakich doznaliśmy już w ciągu obydwu dni trwania niniejszej sesyi sejmowej. Podczas gdy wczoraj pomyślano o tem, aby wzmocnić komisyę przez dodanie kilku świeżych sił, dziś podniesiono myśl, aby komisyi dać także więcej czasu; jest to bardzo chwalebna troskliwość, chociaż dodać muszę, że czas był dla komisyi wystarczający i należałoby może samej komisyi pozostawić ocenienie kwestyi, czy uznaje, że w pewnym czasie zdoła dojść do pewnego rezultatu czy nie.

Co do rzeczy samej muszę powiedzieć, że się nie zgadzam z radcą Romanowiczem co do treści odpowiedzi, jaką da Wydział krajowy urzędom podatkowym, bo zdaje mi się, że jeżeli obecnie już jest takie pismo od urzędów podatkowych, z zapytaniem co do wysokości dodatków, to Wydział krajowy na razie na nie nie odpowie, bo nie będzie mógł powiedzieć, jakie mają być pobierane dodatki do podatków, albo odpowie: ja muszę zaczekać aż ustawa finansowa uzyska sankcyę, a wtedy będę mógł powiedzieć jakie macie pobierac dodatki do podatków. Zaś na razie nie będzie mógł powiedzieć, żeby pobierano wyższe albo te same dodatki jak w roku zeszłym, bo to nie należy do kompetencyi Wydziału krajowego. To jest zasadnicza różnica między zapatrywaniem mojem i szanownego Członka Wydziału krajowego

Co do innych, zdaje mi się, różnic istotnie nie ma. Jeszcze raz powtarzam, że rozumiem stanowisko Wydziału krajowego tak, że już przy uchwalaniu prowizoryum chciał powiedzieć: pamiętam Wysoki Sejmie o twej uchwale, a skoro poleciłeś, że opłaty konsumcyjne mogą być użyte na obniżenie dodatków do podatków, to ja się chcę z tą uchwałą liczyć Ale mojem zdaniem stanowisko Sejmu jest inne, bo choć Sejm powiedział, że chce przeznaczyć połowę tych dochodów na obniżenie dodatków do podatków, to jednak taką uchwałą nie zrzekł się nigdy prawa, użyć mimoto tych dochodów, gdyby to za właściwe uważał, na co innego.

A przy czemże i jakimże sposobem, może Sejm ocenić czy w każdym roku takie a nie inne dodatki do podatków ma nałożyć, jak nie przy uchwalaniu budżetu. I sądzę, że Sejm tego prawa zrzec się nie może, nie może powiedzieć: ponieważ uchwalając podatki konsumcyjne, powiedzieliśmy, że część ich ma być użytą na obniżenie dodatków do podatków, my nie oglądając się nato jakie wydatki mamy uchwalić z góry obniżamy dodatki. Sejm na tem stanowisku stać nie może i nie powinien. —

Uchwała jakaś Sejmu obowiązuje go dopóty, dopóki ją inną jakąś uchwałą nie zmieni. A prawa tego Sejm nigdy zrzec się nie może.

Praktycznych konsekwencyj nie ma tu żadnych, ale jest jedno zasadnicze stanowisko, z którego zejść — komisya budżetowa Sejmowi doradzać nie może, to jest to, że przy prowizoryum wydatki i dochody muszą być oparte na jednej i tejsamej podstawie; albo na budżecie z przeszłego roku albo na preliminarzu na rok przyszły. Ale nie można opierać jednego na jednem, a drugiego na drugiem. Tu jest to zasadnicze stanowisko, które w danym wypadku wprawdzie jest tylko platonicznem, ale w ogóle jest tego rodzaju, że gdybyśmy z niego zeszli, to to odstępstwo mogłoby mieć w innych wypadkach praktyczne konsekwencye. Dla tego jeszcze raz zaznaczam, że w praktycznym kierunku różnicy w stanowisku niema w tym roku, jednak komisya budżetowa musi obstawać przy zasadniczem stanowisku i prosić o przyjęcie jej wniosków.

Marszałek. Pomimo uważnego słuchania tego, co powiedział poseł Romańczuk, nie usłyszałem wcale aby stawiał jaki wniosek.

P. Dr. Romańczuk. Ne stawlawjem wnesenia.

Marszałek. Mamy więc tylko wniosek komisyi złożony z trzech części. Podaję najpierw część pierwszą pod głosowanie (czyta):

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1895 na podstawie budżetu na rok 1894.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta; podaję pod głosowanie.

Kto przyjmuje pierwszą część wniosku komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjętą.

Część druga opiewa. (czyta):

2. Sejm upoważnia do poboru dodatków do podatków na fundusz krajowy w wysokości 65 centów do każdego 1 zł. całej należytości państwowych podatków bezpośrednich. W mieście Krakowie tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim pobierać się będzie tylko 51 ct. dodatku.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta; podaję tę część wniosku pod głosowanie. Kto tę drugą część wniosku komisyi przyjmuje, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjętą.

Punkt trzeci brzmi (czyta):

3. Upoważnienia powyżej pod 1 i 2 udzielone, obowiązują po dzień 31go marca 1895, względnie po dzień uchwalenia ustawy finansowej na rok 1895.

Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Podaję ten punkt pod głosowanie. Kto przyjmuje punkt trzeci wniosku komisyi, raczy rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Porządek dzienny tym sposobem wyczerpany. Mam jeszcze następujące zawiadomienia.

Komisya gminna ukonstytuowała się, wybierając prezesem hr. Wojciecha Dzieduszyckiego, zastępcą prozesa p. Fruchtmanna, sekretarzem p. Sękowskiego.

Komisya gospodarstwa krajowego ukonstytuowała się, wybierając prezesem księcia Adama Sapiehę, pierwszym wiceprezesem p. Polanowskiego, drugim p. Gorayskiego, sekretarzami pp. Schnella i Obertyńskiego.

Komisya przemysłowa ukonstytuowała się wybierając prezesem księcia Jerzego Czartoryskiego, zastępcą p. Weigla, sekretarzem p. Goldmana.

Komisya szkolna ukonstytuowała się, wybierając przewodniczącym księcia Jerzego Czartoryskiego, zastępcą hr. Tarnowskiego Stanisława seniora, sekretarzami pp. Paszkowskiego i Rayskiego.

Komisya solna ukonstytuowała się wybierając prezesem księcia Jerzego Czartoryskiego, zastępcą hr. Męcińskiego, sekretarzem p Merunowicza.

Wpłynęły dwa jeszcze wnioski Upraszam p. Słoneckiego o odczytanie pierwszego.

Sekretarz p. Słonecki (czyta):

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Minimalną granicę pożyczek hipotecznych na posiadłości gruntowe w listach zastawnych Banku krajowego, ustanawia się zł 200 w. a.

2. Co do pożyczek włościańskich, powinna być dla Banku krajowego każda hipoteka wystarczającą, o ile żądana pożyczka pomieścić się może w pierwszej połowie jej wartości szacunkowej.

Lwów, 29. grudnia 1894.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz m. p.

Fruchtmann, Dr. Adam Czyżewicz, Romanowicz, Palch, Klemensiewicz, Dr. Olpiński, Żardecki, Lenartowicz, Witosławski, Kramarczyk, Stręk, Potoczek, Mizia, Huryk, Browicz.

Marszałek. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo.

O odczytanie drugiego wniosku ruskiego upraszam p. sekretarza Barwińskiego.

Sekretarz p. Barwiński (czyta):

Wnesenie

Zważywszy, szczo zaoktrojowani patentom cisarskym z dnia 26 lutoho 1861 r. zakony o reprezentaciy krajewij wże tohdy ne widpowidały dostatoczno wymoham sprawedływosty, a teper ne widpowidajut jeszcze i faktycznym wid nosynam nynijsznoho czasu;

zważywszy, szczo pry nastajuczij reformi ordynacij wyborczoy dlia Rady derżawnoy szcze starsza ordynacija sojmowa ne może ostaty nezminenoju;

zważywszy, szczo poserednist' wyboriw w selskych hromadach jest uposlidżeniem toji kuriji, kotre ne dast' sia nijak oprawdaty;

zważywszy, szczo w selskij kuriy okruhy wyborczi peresjiczno sut zawełyki a prytim hdekotri w dwoje ba nawit w troje bilszi wid ynszych;

zważywszy, szczo mista majut w zahali za mało reprezentantiw w sojmi a hdekotri z nych wtiahneni sut do kuriji selskych hromad, chotja charakter majut miskij i zastupnykiw do rady derżawnoy wybyrajut w kuriy mist;

zważywszy, szczo potreba rozszyrenia prawa wyborczoho wże zahalno jest' pryznana;

zważywszy, szczo za rozszyreniem prawa wyborczoho i pobilszeniem czysła wyborciw powynno pobilszyty sia i czysło posliw —

pidpysani wnosiat':

Wysokij Sojm zwołyt uchwałyty zminu statuta krajewoho i krajewoi ordynacii wyborczoi w takim napriami:

I Wybory posliw w selskych hromadach widbuwajut sia bezposeredno, miscem wyboru jest kożda hromada administracijna.

II. Prawo aktywnoho wyboru w mistach i selkych hromadach distajut jeszcze slidujuczi pownolitni horożane awstrijski: 1) Wsi, szczo płatiat jakij nebud podatok bezposerednij. 2) Wsi, szczo majut stałe zaniatje w jakimś zwanju i prowadiat własne gazdiwstwo domowe a prytim abo widbuły służbu wojskowu abo sut' hołowamy rodyny najmensze z czotyroch osib złożenoy abo umijut czytaty i pysaty w odnim z krajewych jazykiw; ony majut prawo wyborcze w tij hromadi, na kotroy obszari najmensze oden rik sut' zameszkali.

III. Czysło posliw z mist' zbilszaje sia w toj sposib, szczoby bilszi mista z charakterom riszuczo miskym, jak Podguże, osobływoż taki, kotri pry wybori posliw do rady derżawnoy wtiahueni sut' do kurii miskoi, jak Bereżany i Zołocziw, Buczacz i Sniatyn, wykliuczeni zistały z selskych hromad i wybyrały posliw z kurji mist', a w takych mistach, kotri teper za mału majut reprezentaciju, czysło posliw buło pobilszene.

IV. W kuriy selskych hromad taki powity, kotri majut' liudnosty ponad 100.000 dusz, wybyrajut dwoch posliw w dwoch okremych okruhach wyborczych.

U Lwowi dnia 29. Hrudnia 1894.

Wneskodatel:

Ju. Romanczuk w. r.

Kułaczkowskij, Herasymowycz, Hamorak, Rożankowskij, Huryk, Barwińskij, Kramarczyk, Potoczek, W. Strenk, Okunewskij, Żardeckij, Dr. Olpyńskij, Korol, Kliemensiewycz, Palch, Ochrymowycz, Mandyczewskij, Tełyszczewskij, Mizia, Dr. Antonewycz, Dr. Sawczak, A. Barabasz.

Marszałek. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo, jest bowiem dostateczna ilość podpisów.

Komisya budżetowa ukonstytuowała się, wybierając prezesem JE. p Dunajewskiego, wiceprezesem pierwszym hr. Stanisława Badeniego, drugim hr. Stadnickiego Jana, sekretarzami pp. Scypiona i Paszkowskiego.

Następne posiedzenie w piątek 4. stycznia o godzinie 11ej przed południem.

Teraz życzę panom szczęśliwego i wesołego Nowego Roku, posiedzenie zamykam.

Koniec posiedzenia o godz. 1ej minut 20.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.